

KAPACITETI INSTITUCIJA ZA PRIMJENU ZAKONA O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

I izvještaj

Autor:

Radovan Terzić, koordinator pravnog programa

Aministrativna podrška:

Vuk Janković, programski asistent na pravnom programu

Anđela Nicović, administrativni asistent na pravnom programu

Nikoleta Lagator, administrativni asistent na pravnom programu

Dimitrije Ostojić, logistika

Bajo Danilović, logistika

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

www.mans.co.me

mans@t-com.me

Centralna kancelarija:

Dalmatinska 188 Podgorica, (020) 266 326; 266 327.

Regionalni centar za Herceg Novi i Boku:

Prve bokeške brigade 11, Herceg Novi, (031) 346 080.

Regionalni centar za Budvu, Bar i Ulcinj:

Rista Lekića D-12, Bar, (030) 317 380.

Ovaj izvještaj je sačinjen uz podršku Evropske unije. Za sadržaj ovog izvještaja odgovorna je isključivo Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora - MANS, a stavovi iznijeti u njemu ne mogu se smatrati stavovima Evropske unije.

SADRŽAJ

---

1. UVOD	5
2. METODOLOGIJA	6
2.1. IZBOR INSTITUCIJA	6
2.2. PODNIJETI ZAHTJEVI.....	6
2.3. NAČIN BODOVANJA.....	6
3. KAPACITETI INSTITUCIJA ZA PRIMJENU ZAKONA	8
3.1. NACIONALNE INSTITUCIJE	9
3.1.1. Institucije sa najviše kapaciteta	9
3.1.2. Institucije sa najmanje kapaciteta	10
3.2. LOKALNE INSTITUCIJE	10
3.2.1. Institucije sa najviše kapaciteta	11
3.2.2. Institucije sa najmanje kapaciteta	11
4. POREĐENJA I ZANIMLJIVOSTI U ODGOVORIMA INSTITUCIJA.....	13
4.1. Vodiči za pristup informacijama	13
4.2. Informacije o zaradama državnih službenika	14
4.3. Strategija za unaprijeđenje energetske efikasnosti	17
5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE.....	18
ANEKS 1. - KOMPLETNA BODOVNA LISTA INSTITUCIJA	19
ANEKS 2. - SPISAK PODNIJETIH ZAHTJEVA ZA INFORMACIJAMA	20
ANEKS 3. - KOMPLETAN SISTEM BODOVANJA.....	22

1. UVOD

Nakon više od šest godina od usvajanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama u Crnoj Gori, odnos državne administracije prema njegovoj punoj implementaciji i dalje nije ujednačen i standardizovan. Mnoge institucije kako na nacionalnom, a tako i lokalnom nivou i pored postojanja kapaciteta nevoljno omogućavaju potpuni uvid u svoj rad, dok s druge strane postoje institucije koje pokazuju visok nivo otvorenosti prema javnosti.

U sklopu projekta “Imaš pravo da znaš”, MANS mjeri kapacitete nacionalnih i lokalnih institucija za primjenu ovog zakona, kroz podnošenje zahtjeva za pristup informacijama. Projekat ima za cilj da objektivno ocijeni kako mogućnosti, a tako samu volju institucija za primjenu zakona, odnosno pružanja osnovnih informacija koje se tiču njihovih nadležnosti, trošenja budžetskih sredstava, ljudskih i administrativnih kapaciteta, te mnogih drugih aspekata njihovog rada. Realna ocjena kapaciteta institucija, dobijena ovim projektom, trebala bi da ukaže na propuste institucija u primjeni zakona i podstakne njihovo otklanjanje. Takođe, cilj projekta je da ukaže i na institucije sa dobrom praksom, koje mogu poslužiti kao pozitivan primjer ostalima.

Ovo je prvi u nizu izvještaja o kapacitetima institucija za primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji pokriva period u kojem je praćen rad 10 nacionalnih i 23 lokalne institucije iz četiri crnogorske opštine. Tim institucijama upućeno je 50 zahtjeva za informacijama, koji u zavisnosti od prirode tražene informacije variraju od lakših do težih. Mjerena su sva postupanja institucija u odnosu na primljene zahtjeve, vrijeme koje im je bilo potrebno da dostave odgovor, te da li je pristup informaciji omogućen u prvostepenom postupku ili su institucije dostavile odgovor tek nakon upućene žalbe ili tužbe Upravnom sudu. U zavisnosti od prirode odgovora, trajanja postupka, te ostalih faktora bliže opisanih u izvještaju, izvršeno je rangiranje institucija sa najviše i najmanje kapaciteta u pogledu primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Prvi dio izvještaja opisuje metodologiju koja je korišćena kako bi se izmjerio kapacitet institucija. U njemu se govori o nacionalnim i lokalnim institucijama koje su izabrane za posmatranje, upućenim zahtjevima i načinu na koji su institucije bodovane.

U drugom dijelu pažnja je posvećena institucijama sa najviše i najmanje kapaciteta, koje su tako ocijenjene u skladu sa opisanom metodologijom.

Treći dio izvještaja govori o pojedinačnim odgovorima institucija, kao i varijacijama koje su pokazale različite institucije u postupanjima prema istim zahtjevima za pristup informacijama.

Na kraju, sumirani su zaključci i date preporuke za unapređenje postupanja institucija u pogledu implementacije zakona.

2. METODOLOGIJA

2.1. IZBOR INSTITUCIJA

Projekat “Imaš pravo da znaš” se sastoji iz tri faze, od kojih se u svakoj vrši monitoring kapaciteta za primjenu zakona najznačajnijih nacionalnih, te lokalnih institucija iz najvećih crnogorskih opština. U prvoj fazi projekta, koja je opisana ovim Izvještajem, posmatrane su 33 institucije i to 10 nacionalnih¹ i 23 lokalne iz četiri crnogorske opštine.

Izborom nacionalnih institucija obuhvaćene su sve grane vlasti, s tim što je akcenat dat na izvršnu. Tako su u prvom krugu zahtjevi upućeni na adrese sedam ministrastava, Skupštini Crne Gore kao zakonodavnoj, te Sudskom i Tužilačkom savjetu kao institucijama pravosuđa.

U ovoj fazi praćen je i rad institucija u četiri crnogorske opštine i to: Podgorici, Budvi, Baru i Herceg-Novom. Birani su sekretarijati i organi uprave istih nadležnosti za svaku opštinu kao i osnovni sudovi, sa izuzetkom Opštine Budva na čijoj teritoriji nema Osnovnog suda.

2.2 PODNIJETI ZAHTJEVI

Kako bi mjerenje kapaciteta institucija i njihovo međusobno poređenje bilo objektivno, svakoj od njih smo uputili 50 identičnih zahtjeva za informacijama. Tražene informacije kreću se od administrativnih, npr. traženi su podaci o sistematizaciji radnih mjesta, pa sve do zahtjeva kojima su traženi iznosi primanja rukovodioca institucija, odnosno informacije koje su u dosadašnjoj praksi nerado otkrivane.

Na ovaj način mjereni su kapaciteti institucija da pravovremeno odgovore na zahtjev, ali i njihova da volja da dostave i one informacije koje se mogu smatrati „osjetljivim“, a koje su od veće važnosti za kontrolu njihove javne odgovornosti. U skladu sa tim, zahtjevi su podijeljeni u tri grupe: lakšu, srednju i težu grupu zahtjeva.

Kompletna lista podnešenih zahtjeva data je u Aneksu 2. ovog izvještaja.

2.3 NAČIN BODOVANJA

Institucije su bodovane na osnovu podataka o njihovom postupanju po svakom pojedinačnom zahtjevu i mogle su dobiti pozitivne i negativne poene u zavisnosti od više faktora. Poeni su proporcionalno rasli u skladu sa time da li je odgovor dostavljen po lakšem, srednjem ili težem pitanju, a smanjivali ukoliko nije bilo odgovora ili ukoliko je institucija kršila Zakon o slobodnom pristupu informacijama po nekom drugom osnovu.

Najveći broj poena institucija je dobijala ukoliko je pozitivno odlučila po zahtjevu u zakonski propisanom roku. Poeni su oduzimani ukoliko je institucijama upućivana žalba, urgencija i/ili tužba.

Najveći broj negativnih poena institucija je dobijala ukoliko nije odgovorila na zahtjev, a od ukupnog broja poena oduzimano je deset posto ukoliko bi institucija dostavila odgovor nakon isteka zakonski propisanog roka.

---

¹ Skupština Crne Gore, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, Sudski savjet, i Tužilački savjet

Bodovanje je regulisano i u skladu sa time da li je po zahtjevu odlučeno u prvostepenom, drugostepenom ili sudskom postupku, pa je sa svakim prolongiranjem upravnog postupka institucija dobijala manje pozitivnih a više negativnih poena. Ukupan skor institucije čini zbir poena dobijenih po svih 50 pitanja. Veći broj poena označava i veće kapacitete institucije da adekvatno sprovodi Zakon o slobodnom pristupu informacijama. Shodno tome, Institucije sa najviše negativnih poena su ocijenjene kao institucije koje imaju najmanje kapaciteta za primjenu zakona.

Primjera radi, ukoliko je institucija dozvolila pristup informaciji u roku, dobijala bi 50 poena za lako, 100 za srednje i 150 za teško pitanje. Ukoliko je instituciji upućena žalba na odgovor, jer je donijela nezakonito rješenje, ista je dobijala maksimalno 40 negativnih poena za laka, 80 za srednja i 120 negativnih poena ukoliko je žalba upućena na pitanje koje je svrstano u težu grupu. U slučaju kada je institucija pozitivno odgovorila, ali tek nakon upućene žalbe dobijala bi 40, 80 ili 120 pozitivnih poena u zavisnosti od težine pitanja. Ukoliko je odgovor dobijen nakon podnijete tužbe dobijala bi 20, 40 ili maksimalno 60 poena za odgovor na teže pitanje. Za ćutanje administracije institucije su dobijale 50 negativnih poena za lako, 100 za srednje i 150 negativnih poena za teže pitanje. Ovaj naizgled komplikovan sistem bodovanja je vršen automatski uz pomoć računarskog programa kreiranog specijalno za potrebe projekta.

U nastavku je dat sistem bodovanja institucija u slučajevima dostavljanja odgovora u prvostepenom postupku ² za lakšu, srednju i težu grupu pitanja, dok je tabela sa kompletnim sistemom bodovanja data u Aneksu 3. ovog izvještaja.

PRVOSTEPENI POSTUPAK - ODGOVOR PO ZAHTJEVU	LAKA	SREDNJA	TEŽA
POZITIVNI POENI	Br. poena	Br. poena	Br. poena
Dozvoljen pristup	50	100	150
Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)			
Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)			
Informacija je već objavljena i može se naći			
Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)			
Nema informaciju i ne mora da je ima			
Nije nadležan (legitimno)	25	50	75
Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti			
NEGATIVNI POENI	Br. poena	Br. poena	Br. poena
Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-10	-20	-30
Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-20	-40	-60
Informacija je već objavljena, a ne može da se nađe	-30	-60	-90
Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)			
Nema informaciju (nelegitimno)			
Nije nadležan (nelegitimno)	-40	-80	-120
Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke i bez testa štetnosti			
Ćutanje administracije	-50	-100	-150

Tabela 1: Primjer metodologije za obračun bodova u prvostepenom postupku

² Dostavljanje odgovora po zahtjevu bez uvođenja drugostepenog i sudskog postupka, odnosno podnošenja žalbi, urgencija i tužbi.

3. KAPACITETI INSTITUCIJA ZA PRIMJENU ZAKONA

MANS je u prvom ciklusu mjerio kapacitete za primjenu zakona sljedećih institucija:

Nacionalne institucije:

Skupština Crne Gore
Ministarstvo ekonomije
Ministarstvo finansija
Ministarstvo odbrane
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Ministarstvo pravde
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
Sudski savjet
Tužilački savjet

Lokalne institucije

Glavni administrator Glavnog Grada Podgorice
Glavni administrator Opštine Bar
Glavni administrator Opštine Budva
Glavni administrator Opštine Herceg-Novi
Kabinet Predsjednika Opštine Bar
Kabinet Predsjednika Opštine Budva
Kabinet Predsjednika Opštine Herceg-Novi
Komunalna policija Glavnog Grada Podgorice
Komunalna policija Opštine Bar
Komunalna policija Opštine Budva
Komunalna policija Opštine Herceg-Novi
Osnovni sud u Baru
Osnovni sud u Herceg Novom
Osnovni sud u Podgorici
Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar
Sekretarijat za finansije Glavnog Grada Podgorice
Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Opštine Herceg-Novi
Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Opštine Budva
Sekretarijat za privredu i finansije Opštine Budva
Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine Glavnog Grada Podgorice
Sekretarijat za urbanizam i građevinarstvo Opštine Herceg-Novi
Sekretarijat za uređenje prostora Opštine Bar
Služba gradonačelnika Glavnog Grada Podgorice

Poređenjem ukupnog skora koje su institucije na nacionalnom i lokalnom nivou osvojile, dolazi se do zaključka da pojedini sekretarijati na nivou opština, paradoksalno, imaju značajno veće kapacitete za primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacija od pojedinih ministarstava.

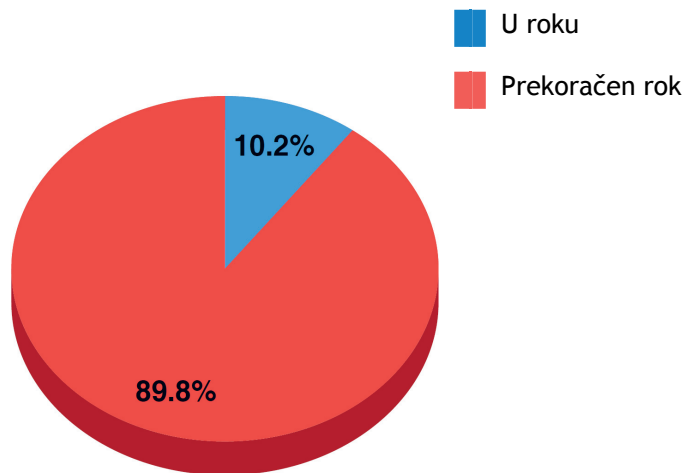

3.1. NACIONALNE INSTITUCIJE

Deset posmatranih nacionalnih institucija je pokazalo priličnu neujednačenost u primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Tako najbolje rangirano ministarstvo ima **2809** poena, nasuprot najgore rangiranom koji ima negativan skor, odnosno **-11740** poena.

Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva, nacionalne institucije su u samo 10% odgovorile u zakonskom roku, dok nijedna nije u roku odgovorila na svih 50 zahtjeva.

Kršenje rokova za dostavljanje odgovora je ujedno i najznačajniji problem kada se govori o postupanjima institucija prema zahtjevima. Jedno od osnovnih načela zakona jeste i načelo hitnosti, što znači da se po zahtjevima za pristup informacijama rješava u skraćenom postupku, ali podaci pokazuju da je to u u crnogorskoj praksi rijedak slučaj.

Grafik 1: Procenat dobijenih odgovora u roku i nakon isteka roka od 8 dana.

3.1.1. Institucije sa najviše kapaciteta

U tabeli koja slijedi dat je prikaz tri nacionalne institucije sa najvećim kapacitetima za sprovođenje Zakona, tokom prvog posmatranog perioda.

pozicija	institucija	SKOR	pozitivno odlučeno	bez odgovora	br. žalbi/urgencija	broj tužbi	u roku	br. zahtjeva
1.	Skupština Crne Gore	4504	50	-	3	-	36	50
2.	Sudski savjet	3831	48	-	-	2	-	50
3.	Ministarstvo finansija	2809	47	-	7	3	6	50

Tabela 2: Nacionalne institucije sa najviše kapaciteta za primjenu Zakona

Skupština Crne Gore se pokazala kao nacionalna institucija sa najviše kapaciteta za primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Ova institucija je pozitivno odlučila na svih 50 zahtjeva, od kojih je na 47 odgovoreno u postupku po zahtjevu, a na tri po upućenoj urgenciji. Pored toga, Skupština je u 36 od 50 poslatih zahtjeva odgovorila u roku od osam dana ili kraćem, čime je zavrijedila status institucije sa najviše kapaciteta za primjenu zakona, tokom prvog posmatranog perioda.

Na drugom mjestu se nalazi **Sudski savjet**. Savjet je pozitivno odlučio na 48 podnijetih zahtjeva, dok su podnijete tužbe po osnovu dva zahtjeva. Ova institucija je međutim prekršila rok od osam dana za sve podnijete zahtjeve, pa je njen ukupni skor značajno niži u odnosu na prvoplasiranu instituciju.

Ministarstvo finansija je zauzelo treću poziciju na listi nacionalnih institucija sa najviše kapaciteta, koje su praćene u prvoj fazi projekta. Ministarstvo je pozitivno odlučilo na 47 zahtjeva, od čega na svega šest u roku. Ovoj instituciji je upućeno sedam urgencija i tri tužbe Upravnom sudu.

3.1.2. Institucije sa najmanje kapaciteta

U tabeli koja slijedi dat je prikaz tri nacionalne institucije sa najslabijim kapacitetima za sprovođenje Zakona, tokom prvog posmatranog perioda.

pozicija	institucija	SKOR	pozitivno odlučeno	bez odgovora	br. žalbi/ urgencija	broj tužbi	u roku	br. zahtjeva
1.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	-11740	50	-	50	48	-	50
2.	Ministarstvo odbrane	-9160	40	10	47	41	3	50
3.	Ministarstvo ekonomije	-7340	50	-	50	36	-	50

Tabela 3: Nacionalne institucije sa najmanje kapaciteta za primjenu Zakona

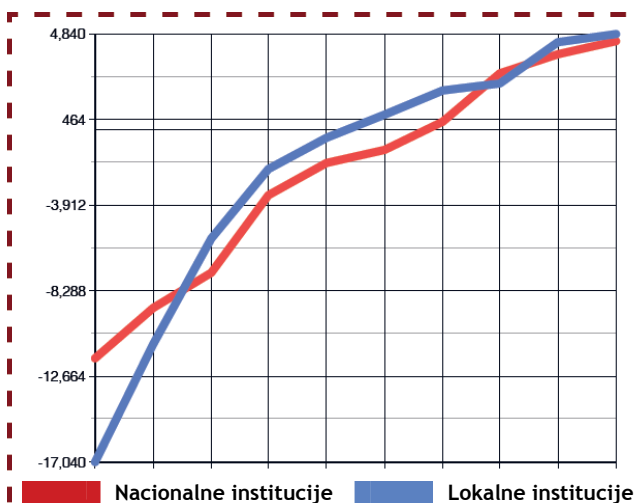
Institucija sa najviše negativnih poena, a samim tim i najmanje kapaciteta za primjenu zakona, je **Ministarstvo održivog razvoja i turizma**. Ovo Ministarstvo ima skor od **-11740** poena, što je najniži skor zabilježen kod svih posmatranih nacionalnih institucija prve faze projekta. Ova institucija u prvostepenom postupku nije odgovorila ni na jedan zahtjev, te joj je upućeno 50 ponovljenih zahtjeva, odnosno urgencija, nakon čega je odgovoreno na svega dvije, pa je protiv ove institucije podnijeto 48 tužbi. Ministarstvo je nakon donijetih presuda Upravnog suda odgovorilo na sve preostale zahtjeve, ali smo na dobijanje odgovora u prosjeku čekali sedam mjeseci.

Na drugom mjestu nacionalnih institucija je **Ministarstvo odbrane**. Ova institucija je u roku odlučila na svega tri zahtjeva. Podnijeto joj je 47 urgencija, od kojih je postupano u samo pet slučajeva, pa je protiv Ministarstva odbrane podnešena 41 tužba. Po većini zahtjeva Ministarstvo odbrane je postupilo nakon podnijete tužbe, dok je 10 zahtjeva postupak nije okončan.

Treća najlošije ocijenjena nacionalna institucija prve faze projekta je **Ministarstvo ekonomije**. Ni ova institucija u prvostepenom postupku nije odgovorila na nijedan zahtjev, pa je i njoj upućeno 50 ponovljenih zahtjeva/urgencija. Ministarstvo je nakon podnijetih urgencija odgovorilo u 14 slučajeva, dok je u preostalim 36 odgovor dostavljen tek nakon podnijetih tužbi.

3.2. LOKALNE INSTITUCIJE

U prvoj fazi projekta 23 lokalne institucije su pokazale veću ažurnost i odgovornost u primjeni zakona od nacionalnih, iako u poređenju s njima, imaju manje ljudskih i tehničkih kapaciteta. Tako su najbolje plasirane lokalne institucije u prosjeku zabilježile veći ukupni skor u odnosu na nacionalne.

Grafik 2: Presjek ukupnog skora institucija.

Poređenja radi, ukupan skor najbolje lokalne institucije iznosi **4840** poena, u odnosu na **4504** poena koliko je zabilježeno kod najbolje plasirane nacionalne institucije.

Nacionalna institucija na trećem mjestu ima preko 1700 poena manje u odnosu na trećeplasiranu lokalnu instituciju.

3.2.1. Institucije sa najviše kapaciteta

U tabeli koja slijedi dat je prikaz tri lokalne institucije sa najvećim kapacitetima za sprovođenje Zakona tokom prvog posmatranog perioda.

pozicija	institucija	SKOR	pozitivno odlučeno	bez odgovora	br. žalbi/urgencija	broj tužbi	u roku	br. zahtjeva
1.	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Glavnog Grada Podgorice	4840	50	-	-	-	48	50
2.	Glavni administrator Opštine Budva	4665	50	-	-	-	24	50
3.	Komunalna policija Podgorice	4545	50	-	-	-	20	50

Tabela 3: Lokalne institucije sa najviše kapaciteta za primjenu Zakona

Lokalna institucija sa najviše kapaciteta za primjenu zakona, u prvoj fazi projekta, je **Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Glavnog Grada Podgorice**. Ova institucija je pozitivno odlučila na sve podnešene zahtjeve, od čega je odgovarajući na svega dva zahtjeva prekoračila rok od osam dana.

Glavni administrator Opštine Budva zauzima drugo mjesto na listi najbolje ocijenjenih lokalnih institucija. I ova instiucija je dostavila odgovore po svim zahtjevima, bez podnošenja urgencija ili tužbi Upravnom sudu. Međutim, za više od polovine podnešenih zahtjeva Glavni administrator Opštine Budva je prekoračio zakonski rok za dostavljanje odgovora.

Komunalna policija Podgorice je, od svih posmatranih u prvoj fazi projekta, ocijenjena kao treća lokalna institucija po kapacitetima za primjenu zakona. Komunalna policija je u prvostepenom postupku odlučila po svim podnešenim zahtjevima, a niži skor od drugoplasirane institucije ima iz razloga što je prekoračila rok za dostavljanje odgovora na osnovu 30 zahtjeva.

3.2.2. Institucije sa najmanje kapaciteta

U tabeli koja slijedi dat je prikaz tri lokalne institucije sa najslabijim kapacitetima za sprovođenje Zakona tokom prvog posmatranog perioda.

pozicija	institucija	SKOR	pozitivno odlučeno	bez odgovora	br. žalbi/urgencija	broj tužbi	u roku	br. zahtjeva
1.	Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Opštine Herceg-Novi	-17040	2	48	100	50	-	50
2.	Kabinet Predsjednika Opštine Herceg-Novi	-11000	50	-	50	50	-	50
3.	Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar	-6020	50	-	86	-	-	50

Tabela 4: Lokalne institucije sa najmanje kapaciteta za primjenu Zakona

Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Opštine Herceg-Novi je lokalna institucija sa ubjedljivo najnižim skorom od svih posmatranih institucija prve faze projekta. Sekretarijat u prvostepenom postupku nije odgovorio ni na jedan zahtjev, stoga je ovoj instituciji uloženo 50 žalbi. Sekretarijat nije postupao ni po žalbama, te smo podnijeli i 50 urgencija, odnosno ponovljenih žalbi. Sekretarijat ni u drugostepenom postupku nije pokazivao zainteresovanost za poštovanje zakona, stoga je podnešeno 50 tužbi pred Upravnim sudom. Nakon donijetih presuda, uslijedila su drugostepena rješenja kojima se Sekretarijatu nalaže da postupi po zahtjevima, što je Sekretarijat do sad učinio u samo 2 slučaja.

Institucija koja je na drugoj poziciji je **Kabinet Predsjednika Opštine Herceg-Novi**, koji nije postupao po nijednom zahtjevu, niti ponovljenom traženju, pa je i protiv Kabineta predsjednika podnijeto 50 tužbi. Međutim, Kabinet predsjednika Opštine Herceg-Novi je nakon donešenih presuda postupio po svih 50 zahtjeva za pristup informacijama.

Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar je zabilježio treći najniži skor od svih lokalnih institucija posmatranih u prvoj fazi. Ova institucija takođe nije odlučivala u prvostepenom postupku, stoga je istoj podnešeno 50 žalbi. Sekretarijat je nakon upućenih žalbi dostavio odgovore na 14 zahtjeva, pa je podnešeno još 36 urgencija na žalbe po kojima nije postupano. Nakon urgencija Sekretarijat je odgovorio i na preostalim 36 zahtjeva.

Kompletna bodovna lista institucija data je u Aneksu 1 ovog izvještaja

4. POREĐENJA I ZANIMLJIVOSTI U ODGOVORIMA INSTITUCIJA

U nastavku su prikazani pojedini interesantni odgovori institucija, koji oslikavaju njihov odnos prema Zakonu o slobodnom pristupu informacijama i neujednačenu praksu.

4.1. VODIČI ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Jednim od zahtjeva koji je podnešen svim institucijama, traženi su podaci o ažuriranim Vodičima za pristup informacijama u njihovom posjedu. Donošenje vodiča, koje je u obavezi svih državnih institucija, ima za cilj da olakša podnosiocima pristup informaciji, tako što će se njime navesti sve vrste informacija koje se nalaze u posjedu institucije, te imena i kontakti osoba koje su zadužene za postupanje po zahtjevima. Pored toga, u vodičima se obavezno navodi poštanska i e-mail adresa na koje se zahtjev može uputiti. Većina institucija je svoje vodiče, kako je i predviđeno zakonom, donijela neposredno nakon njegovog stupanja na snagu, odnosno uglavnom tokom 2006. godine.

Premda nije izričito normirano, osnovna pretpostavka je da će institucije svoje vodiče ažurirati u skladu sa promjenama u njihovoj organizacionoj strukturi. U suprotnom gubi se i sama smisao donošenja vodiča. Međutim, preko 90% posmatranih institucija nije ažuriralo vodič za pristup informacijama, pa su podaci u njima zastarjeli i uglavnom neupotrebljivi. U njima su navedene sada nepostojeće e-mail adrese, stari brojevi telefona, a sasvim je izvjesno da mnoge kontakt osobe navedene u starim vodičima ne obavljaju i dalje tu dužnost.

Tako, na primjer, Sekretarijat za uređenje prostora Opštine Bar i Glavni administrator te opštine, koji je između ostalog i nadzorni organ prvopomenutom, u svojim vodičima imaju navedene e-mail adrese sa domenom cg.yu, koji je odavno van funkcije. Samim tim, zahtjevi se ne mogu uputiti na e-mail adrese navedene u važećim vodičima ovih institucija.

Crna Gora OPŠTINA BAR	
<p>Sekretarijat za uređenje prostora, komunalno-stambene poslove i zaštitu životne sredine</p> <p>I OSNOVNI PODACI O SEKRETARIJATU</p> <p><u>Sjedište i adresa Sekretarijata</u> Bulevar Revolucije br. 1, 85000 Bar Tel/Fax: +382 (0)85 312 945 E-mail: uredjenje.prostora@opstinabar.cg.yu</p> <p>II VRSTE INFORMACIJA U POSJEDU SEKRETARIJATA ZA UREĐENJE PROSTORA, KOMUNALNO-STAMBENE POSLOVE I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knjiga pošte (evidenciju primljenih i poslanih zahtjeva), • Izvještaji o stanju uređenja prostora, • Program planiranja i uređenja prostora, • Lokalni planski dokumenti (Prostorni plan Opštine, Generalni urbanistički plan, detaljne urbanističke planove, urbanističke projekte, lokalne studije lokacije), • Programski zadaci i Odluke o izradi lokalnih planskih dokumenata, • Stručne ocjene lokalnih planskih dokumenata, • Program održavanja javnih rasprava i uvid u izvještaje sa javnih rasprava, • Odluke o donošenju lokalnog planskog dokumenta, • Rješenja o lokaciji sa urbanističko tehničkim uslovima za izgradnju, odnosno rekonstrukciju objekata i izvodjenje radova, kojima se prostor privodi namjeni, • Rješenja o urbanističkim saglasnostima, • Gradjevinske dozvole za izgradnju, odnosno rekonstrukciju objekata, • Rješenja o tehničkom pregledu i izdavanju upotrebne dozvole,	<p>I. OSNOVNI PODACI O SLUŽBI</p> <p><u>Sjedište i adresa Službe</u> Bulevar Revolucije br.1. 85000 Bar Tel/Fax 085-311-079 E-mail: glavni.administrator@opstinabar.cg.yu</p> <p>II. VRSTE INFORMACIJA U POSJEDU SLUŽBE GLAVNOG ADMINISTRATORA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Knjiga pošte (evidencija primljenih i poslanih zahtjeva), 2. Zapisnik sa sjednica kolegijuma Glavnog administratora, 3. Predmeti drugostepenog postupka, 4. Druga akta Glavnog administratora, 5. Izvještaji o radu organa lokalne uprave, 6. Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta u organima lokalne uprave. <p>III. PROCEDURA OSTVARIVANJA PRISTUPA INFORMACIJAMA</p> <p>Pokretanje postupka za pristup informacijama</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postupak se pokreće na zahtjev lica koje traži pristup informaciji. • Zahtjev se može podnijeti u pisanom obliku, neposredno, putem pošte ili elektronskim putem. • Na zahtjev se ne plaća administrativna taksa. <p>Zahtjev za pristup informaciji treba da sadrži:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnovne podatke o traženoj informaciji, • Način na koji se želi ostvariti pristup informaciji, • Podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i prezime, prebivalište ili boravište, naziv firme i sjedište), odnosno njegovog zastupnika, predstavnika ili punomoćnika.

Zvanični Vodiči za pristup informacijama organa lokalne uprave u Baru

Lokalna institucija koja je u posmatranom periodu ocijenjena kao institucija sa najviše kapaciteta za primjenu zakona, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Glavnog Grada Podgorice, takođe nema ažuriran Vodič za pristup informacijama. Kako zakonom nije predviđena obaveza institucija da ažuriraju vodiče, već je isto ostavljeno na njihovu sopstvenu odgovornost i savjest, dostavljenje neažuriranog vodiča je svim institucijama ubrajano u pozitivno odlučene zahtjeve.

Pored nevažećih kontakt informacija, u vodiču prvorangirane institucije se navodi i njen stari naziv, koji je prestao da važi donošenjem Statuta Glavnog Grada Podgorice iz jula 2006. godine.

<p style="text-align: center;">V O D I Č ZA PRISTUP INFORMACIJAMA U POSJEDU SEKRETARIJATA ZA PLANIRANJE I UREDJENJE PROSTORA OPŠTINE PODGORICA</p> <p>I. OSNOVNI PODACI O SEKRETARIJATU ZA PLANIRANJE I UREDJENJE PROSTORA</p> <p>Sjedište i adresa Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora je u Podgorici, ulica Vuka Karadžića broj 41 , tel/fah 625-637, 625-647, fah. 625-680, E-mail: Pg.<urbanizam @cg.y u>, web sajt: www.Podgorica.CG.yu.</p> <p>II. VRSTE INFORMACIJA U POSJEDU SEKRETARIJATA ZA PLANIRANJE I UREDJENJE PROSTORA</p> <p>1. Javne evidencije</p> <ul style="list-style-type: none">
- djelovodnik,
- upisnik prvostepenog upravnog postupka <p>2. Normativna akta</p> <ul style="list-style-type: none">
- Zakonski propisi iz oblasti planiranja i uređenja prostora i izgradnji objekata kao i drugi zakonski propisi iz oblasti u nadležnosti ovog Sekretarijata,
- Odluke, naredbe i druga podzakonska akta iz oblasti u nadležnosti ovog Sekretarijata,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata <p>3. Izvještaji</p> <ul style="list-style-type: none">
- Program rada Sekretarijata
- Izvještaj o radu Sekretarijata <p>4. Pojedinačni akt</p> <ul style="list-style-type: none">
- uvjerenja
- izjašnjenja o statusu objekata,
- izjašnjenja o statusu poslovnih prostora,
- izjašnjenja iz planske dokumentacije sa izvodom iz iste,
- zaključak o obustavi postupka,
- zaključak o odbacivanju zahtjeva
- zaključak o prekidu postupka
- izrada urbanističko-tehničkih uslova
- rješenje o lokaciji za izgradnju objekata,

Zvanični Vodič za pristup informacijama Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora Glavnog Grada.

Sve dok se i zakonom ne reguliše obaveza da institucije moraju redovno ažurirati vodiče, ne postoje izgledi da će se ovakva praksa promjeniti.

4. 2. INFORMACIJE O ZARADAMA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

Svim institucijama podnešeni su zahtjevi kojima su tražene informacije o zaradama i dodacima na zaradu njihovih rukovodioca i ostalih zaposlenih lica, dnevnicama za putovanja, telefonskim računima i drugim izdacima koji se plaćaju novcem poreskih obveznika. Kako je već rečeno, ove informacije spadaju u red onih kojima institucije nerado dozvoljavaju pristup i koje su samim tim svrstane u težu grupu zahtjeva.

Evropski standard u pogledu slobode pristupa informacijama, nalaže da se pristup svim podacima koji se tiču rada javnih funkcionera u principu ne ograničava. Međutim, zbog neusaglašenosti crnogorskog Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Zakona o tajnosti podataka i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, pristup ovim informacijama u našoj zemlji, u najvećem dijelu zavisi od diskrecionih odluka nadležnih u institucijama i njihovoj stvarnoj volji da svoj rad učine transparentnim.

Tako su pojedine institucije dostavile platne liste i ostale tražene podatke o svojim zaposlenim, dok su se druge pak, pozivale na tajnost tih podataka.

Ministarstvo odbrane je jedna od institucija koja je dozvolila pristup podacima o primanjima njenih zaposlenih.

CRNA GORA
MINISTARSTVO ODBRANE

11/33928-33930
PODGORICA, 13. 10. 2011

Broj: 814-2233/11-6
Podgorica, 13.6.2011. godine

Ministarstvo odbrane, na osnovu člana 18 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. List RCG“, br. 68/05), postupajući po zahtjevu Mreže za afirmaciju nevladinog sektora, MANS iz Podgorice, donosi

RJEŠENJE

Dozvoljava se Mreži za afirmaciju nevladinog sektora, MANS iz Podgorice, pristup informacijama pa joj se shodno odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama dostavljaju:

1. Kopije rješenja o fiksnom dijelu zarade zaposlenih lica u Ministarstvu odbrane i to:
  - broj:80502-805/10-3 od 26.1.2010. godine;
  - broj:80502-3683/10 od 15.3.2010. godine;
  - broj:80502-3681/10 od 15.3.2010. godine;
  - broj:01-5290, od 14.05.2010. godine;
  - broj:01-7481 od 25.10.2010.godine;
  - broj:80502-10033/10 od 22.12.2010. godine;
  - broj: 80502-10030/10 OD 22.12.2010. godine;
  - broj:80502-7992/10-2 od 30.12.2010. godine;
  - broj:80502-10034/10 od 22.12.2010. godine;
2. Kopije rješenja o naknadi :
  - broj: 80502-1021/11-2;
  - broj:80502-7933/10-3 od 5.11.2010.godine;
  - broj:80502-8258/09-2 od 4.6.2010.godine;
3. Kopije rješenja o vojnom dodatku:
  - broj:80502-3683/10-2 od 15.3.2010. godine;
  - broj:80502-10033/10-2 od 22.12.2010. godine;
  - broj: 80502-10030/10-2 od 22.12.2010. godine;
  - broj:80502-7992/10-3 od 30.12.2010. godine;
  - broj:80502-10034/10-2 od 22.12.2010. godine;

Ograničava se pristup informacijama iz stava I dispozitiva ovog rješenja u dijelu koji se odnosi na imena i prezimena i prebivališta lica naznačenih u navedenim rješenjima.

Pristup informacijama odnosno aktima iz stava I dispozitiva ovog rješenja ostvariće se preuzimanjem istih na arhivi Ministarstva odbrane.

Troškovi padaju na teret ovog organa.

Dostavljeno:
-Podnosiocu zahtjeva,
-a/a

SEKRETAR MINISTARSTVA

Nada Ulićević

Rješenje Ministarstva odbrane kojim se dozvoljava pristup zaradama njegovih službenika.

Zanimljivo je da je Ministarstvo odbrane ocijenjeno kao druga po redu institucija sa najmanje kapaciteta za primjenu ovog zakona, iako je jedna od rijetkih koja je dostavila podatke o zaradama svojih službenika. Razlog za nisko rangiranje Ministarstva odbrane jeste taj što je ova institucija

udovoljavala zahtjevima tek nakon podnešenih tužbi, pa se na odgovore ove institucije u prosjeku čekalo i do sedam mjeseci, što je slučaj i sa ovim konkretnim zahtjevom. Naime, zahtjev je podnešen 23. marta 2011. godine, dok je Ministarstvo odbrane dostavilo odgovor 03. oktobra, čime je obesmišljeno načelo hitnosti na kojem počiva Zakon o slobodnom pristupu informacijama. Dakle, da bi se pristupilo informacijama u posjedu ove institucije bilo je neophodno vođenje dugog upravnog postupka i spora, što je proces koji će rijetko koji podnosilac zahtjeva biti spreman da sprovede do kraja.

Slično je i sa Sekretarijatom za ekonomiju i finansije Opštine Bar koji je dozvolio pristup zaradama, naknadama i drugim primanjima direktora i ostalih zaposlenih u Sekretarijatu.

 Crna Gora OPŠTINA BAR	NVO - MANS BROJ: 11/30767-3276 PODGORICA, 20.06.2011
Sekretarijat za ekonomiju i finansije	
Broj: 032-05-u1-422-36 Bar, 09.06.2011.godine	
Na osnovu čl. 16. i 18. Zakona o slobodnom pristupu informacijama (Sl.list RCG, br.68/05), postupajući po zahtjevu <i>Mreže za afirmaciju nevladinog sektora-MANS</i> iz Podgorice, Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar, donosi	
RJEŠENJE	
<div style="border: 1px solid red; padding: 5px;"><p><i>Dozvoljava se pristup informaciji u posjedu Sekretarijata za ekonomiju i finansije Opštine Bar, a odnosi se na sva rješenja o zaradama i dodacima na zaradu direktora/predsjednika za 2010.godinu, svih rješenja o zaradama i dodacima na zaradu zaposlenih za 2010.godinu, kao i rješenja o naknadama i drugim primanjima zaposlenih za 2010.godinu, na način i u skladu sa čl.13tač.1 i 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.</i></p></div>	
<i>Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.</i>	
Obrazloženje	
<p><i>Mreža za afirmaciju nevladinog sektora-MANS iz Podgorice, zahtjevom br.032-05-u1-422-36 od 17.03.2011.godine, tražila je od ovog Sekretarijata dostavljanje podataka o aktima koji sadrže informacije bliže označene u dispozitivu ovog rješenja.</i></p> <p>Kako Sekretarijat za ekonomiju i finansije u predviđenom roku nije riješio navedeni zahtjev, MANS ulaže Glavnom administratoru Opštine Bar žalbu zbog čutanja administracije. Glavni administrator usvaja žalbu MANS-a, i nalaže Sekretarijatu za ekonomiju i finansije da u roku od 7 dana odluči po zahtjevu Mans-a.</p> <p>Čl.23.stav 1.o slobodnom pristupu informacijama, propisano je da žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.</p> <p>Na osnovu izloženog, a shodno čl.18.Zakona o slobodnom pristupu informacijama, odlučeno je kao u dispozitivu.</p> <p>PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Glavnom administratoru Opštine Bar u roku od 15 dana od dana prijema istog. Žalba se ulaže neposredno ili putem pošte, Sekretarijatu za ekonomiju i finansije Opštine Bar.</p> <p>DOSTAVLJENO: Naslovu, a/a.</p> <p>SAMOSTALNI SAVJETNIK, <i>Nevenka Čučković</i></p> <div style="text-align: right;"> SEKRETAR, <i>Dejan Klikovac</i></div>	

Rješenje Sekretarijata za ekonomiju i finansije Opštine Bar, kojim dozvoljava pristup zaradama službenika.

Sa druge strane, Sekretarijat za privredu i finansije Opštine Budva je zabranio pristup zaradama i drugim primanjima svojih zaposlenih, pozivajući se na odredbe zakona kojima se štiti privatnost pojedinaca.

Crna Gora
Opština Budva
Sekretarijat za privredu i finansije
Broj: 04-V-118/5
Budva, 08.04.2011. godine

NVO - MANS -
11/32517-32519
BROJ
PODGORICA, 12.04.2011.

Na osnovu člana 18. Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list RCG, br. 68/05), postupajući po zahtjevu Mreže za afirmaciju nevladinog sektora – Mans iz Podgorice, ul. Dalmatinska 188, broj 11/32517-32519, od 16.03.2009. godine, donosim:

RJEŠENJE

Odbija se zahtjev br. 11/32517-32519, od 16.03.2011. godine Mreže za afirmaciju nevladinog sektora – Mans, kojim su tražili pristup informaciji koja se odnosi na sva rješenja o zaradama i dodacima na zaradu predsjednika za 2010.godinu, sva rješenja o zaradama i dodacima na zaradu, zaposlenih za 2010.godinu i rješenja o naknadama i drugim primanjima zaposlenih za 2010.godinu.

Obrazloženje

Dana 16.03. 2011. godine, Mreža za afirmaciju nevladinog sektora – Mans, obratila se ovom organu sa zahtjevom br. 11/32517-32519 za dostavljanje kopija akata rješenja o zaradama i dodacima na zaradu predsjednika za 2010.godinu, sva rješenja o zaradama i dodacima na zaradu, zaposlenih za 2010.godinu i rješenja o naknadama i drugim primanjima zaposlenih za 2010.godinu.

Imajući u vidu, da se tražena informacija nalazi u posjedu ovog organa, ali da ista podliježe ograničenjima propisanim odredbom člana 9 stav 6 alineja 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, te da bi njeno objelodanjivanje znatno ugrozilo privatnost i lična prava pojedinaca koja se odnose na informacije o zaposlenju, zaradi, penziji, pomoći po osnovu materijalnog obezbjeđenja ili drugim socijalnim primanjima lica, to je zahtjev valjalo odbiti.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Glavnom administratoru Opštine Budva u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja.

Dostavljeno:

- podnosiocu zahtjeva
- a/a

Sekretar,
Mihailo Đurović

Rješenje Sekretarijata za privredu i finansije Opštine Budva kojim se odbija pristup informaciji o zaradama.

Nepostojanje standarda i ujednačene prakse u pogledu primjene zakona, najbolje oslikava podatak da je Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar dozvolio pristup zaradama njegovih službenika, dok je za njegov budvanski pandan taj podatak tajan.

4.3. STRATEGIJA ZA UNAPRIJEĐENJE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Crna Gora, kao deklarativno ekološka država je 2005. godine donijela Strategiju razvoja energetike do 2025. godine, kojom se uređuje način efikasnog korišćenja energije i mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, između ostalog i u javnom sektoru. S tim u vezi, sve institucije su primile zahtjev kojim su tražene informacije o njihovim planovima za povećanje energetske efikasnosti u skladu sa donešenom Strategijom. Iako Akcioni plan Strategije predviđa preduzimanje značajnih mjera u povećanju energetske efikasnosti od strane javnog sektora u prvih pet godina Strategije, nijedna od 33 posmatrane institucije nije donijela poseban plan u cilju njene realizacije.

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE

Istraživanje pokazuje da institucijama i dalje nedostaje volja da slobodan pristup informacijama prihvate kao neophodnost za stvaranje demokatskog i otvorenog društva. Nadležni organi imaju tendenciju da upućene zahtjeve posmatraju kao suvišno miješanje u njihov rad, prije nego li kao potrebu društveno angažovanog građanina da ima informacije o organu vlasti koji se finansira iz budžeta. U prilog tome ide i činjenica da je mnogim institucijama i dalje potrebna drugostepena ili sudska odluka da odgovore na zahtjev za informacijama. Ovakvo ponašanje institucija, pored toga što nepotrebno usložnjava administrativne procedure i povećava troškove postupanja, uveliko obeshrabruje građane da koriste Zakon o slobodnom pristupu informacijama.

Institucije nisu spremne da otkriju osjetljive podatke, posebno one koje bi mogle ukazati na korupciju, neregularnost u radu ili zloupotrebu službenih ovlašćenja. U tim slučajevima one često krše odredbe zakona i kriju informacije uprkos sudskim odlukama, što dovodi do niskog stepena javnog povjerenja u mnoge od njih. Tako privatizacioni ugovori, studije uticaja na životnu sredinu, građevinske dozvole, pojedini tenderi i ostale informacije od javnog interesa i dalje ostaju povjerljive, dok u situacijama kada se od institucija traže podaci čisto administrativne prirode pokazuju da imaju kako ljudske a tako i tehničke kapacitete da im omoguće pristup. Međutim, institucije i dalje ulažu više vremena i energije u skrivanje „osjetljivih“ informacija od javnosti, nego u pružanje traženih podataka u zakonom propisanom roku i njihovom proaktivnom objavljivanju.

Prekoračenje roka za dostavljanje odgovora po zahtjevu i dalje predstavlja jednu od najznačajnijih prepreka u primjeni ovog zakona. Komplikovane i prekluzivne procedure dodatno otežavaju njegovo korišćenje od strane većeg broja građana, koji u većini slučajeva nedovoljno poznaju pravila upravnog postupka. Tako institucije, iako nerijetko prekrše rok od osam dana, veoma ažurno odbacuju žalbe ukoliko su neblagovremeno podnešene.

Sve državne institucije su dužne postupati po zahtjevima po hitnom postupku, imajući na umu da je interes javnosti da zna prioritetan. Pristup informaciji se može samo izuzetno ograničiti, i tada uz obavezan test štetnosti. Drugostepena i sudska zaštita bi se trebale koristiti samo u krajnjoj liniji, što u našoj praksi nije slučaj, pa se za omogućavanje pristupa informaciji i dalje podnosi veliki broj žalbi i tužbi.

Institucije moraju pružiti informacije tražene zahtjevom, ali je neophodno uspostaviti praksu proaktivnog objavljivanja informacija o svim aspektima njihovog rada. Internet prezentacije državnih institucija, koje bi u tehnološkoj eri trebale biti glavni izvori podataka, u većini slučajeva se rijetko ažuriraju, te se za uvid u mnoga dokumenta u njihovom posjedu mora podnijeti zahtjev. Prokativnim objavljivanjem bi se smanjila potreba za podnošenjem velikog broja zahtjeva, ali bi se, što je još važnije, u pravom smislu raskrstilo sa praksom zatvorenih institucija koje su odlika nedemokratskih i autoritativnih društava. Institucije moraju biti svjesne da je njihov rad u službi javnog interesa i ohrabriti građane da prate njihov rad, te ažurirati Vodiče za pristup informacijama kojima će im olakšati korišćenje ovog zakona.

Promocija Zakona o slobodnom pristupu informacijama od strane nadležnih institucija se treba kontinuirano sprovoditi kako bi ovaj zakon na pravi način zaživio i kako bi se što više i češće koristio.

ANEKS 1. - KOMPLETNA BODOVNA LISTA INSTITUCIJA

NACIONALNE INSTITUCIJE

POZICIJA	NAZIV INSTITUCIJE	BROJ POENA
1.	Skupština Crne Gore	4504
2.	Sudski savjet	3831
3.	Ministarstvo finansija	2809
4.	Ministarstvo pravde	348
5.	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija	-1090
6.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	-1755
7.	Tužilački savjet	-3411
8.	Ministarstvo ekonomije	-7340
9.	Ministarstvo odbrane	-9160
10.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	-11740

LOKALNE INSTITUCIJE

POZICIJA	NAZIV INSTITUCIJE	BROJ POENA
1.	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine Glavnog Grada Podgorice	4840
2.	Glavni administrator Opštine Budva	4665
3.	Komunalna policija Glavnog Grada Podgorice	4545
4.	Glavni administrator Opštine Bar	4435
5.	Komunalna policija Opštine Bar	4310
6.	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Opštine Budva	2605
7.	Osnovni sud u Herceg Novom	2298
8.	Kabinet Predsjednika Opštine Bar	2164
9.	Komunalna policija Opštine Budva	1974
10.	Kabinet Predsjednika Opštine Budva	905
11.	Sekretarijat za uređenje prostora Opštine Bar	735
12.	Sekretarijat za finansije Glavnog Grada Podgorice	565
13.	Osnovni sud u Podgorici	5
14.	Glavni administrator Glavnog Grada Podgorice	-470
15.	Glavni administrator Opštine Herceg-Novi	-970
16.	Komunalna policija Opštine Herceg-Novi	-1090
17.	Služba gradonačelnika Glavnog Grada Podgorice	-1870
18.	Sekretarijat za urbanizam i građevinarstvo Opštine Herceg-Novi	-2050
19.	Sekretarijat za privredu i finansije Opštine Budva	-2540
20.	Osnovni sud u Baru	-5615
21.	Sekretarijat za ekonomiju i finansije Opštine Bar	-6020
22.	Kabinet Predsjednika Opštine Herceg-Novi	-11000
23.	Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Opštine Herceg-Novi	-17040

ANEKS 2. - SPISAK PODNIJETIH ZAHTJEVA ZA INFORMACIJAMA

Laka pitanja

1. Akata koji sadrže informacije o datumu posljednjeg ažuriranja Vodiča za slobodan pristup informacijama u vašem posjedu, kao i svim izmjenama u odnosu na predhodni Vodič.
2. Pregleda vrsta informacija definisanih vodičem za pristup informacijama u posjedu vaše institucije.
3. Akata koji sadrže podatke o ovlaštenim licima u vašoj instituciji (ime i prezime, pozicija i kontakt) zaduženih za postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama.
4. Akata koji sadrže informacije o svim sprovedenim obukama za lica ovlaštena za postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama u vašoj instituciji u posljednje tri godine.
5. Akata koji sadrže informacije o uslugama koje vaša institucija pruža građanima kao i procedure na osnovu kojih građani mogu iskoristiti te usluge.
6. Akata koji sadrže informaciju o Zakonima, podzakonskim propisima i propisima koje vaša institucija primjenjuje u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.
7. Akata koji sadrže podatke o ukupnom broju zahtjeva za slobodan pristup informacija dostavljenih vašoj instituciji u 2011. godini.
8. Akata koji sadrže podatke broju riješenih zahtjeva u odnosu na broj podnijetih zahtjeva za slobodan pristup informacijama u 2011. godini.
9. Akata koji sadrže podatke o broju drugostepenih i/ili sudskih postupaka pokrenutih po osnovu zahtjeva za slobodan pristup informacijama u 2011. godini.
10. Izvod iz djelovodnika vaše institucije na dan prijema našeg zahtjeva za informacijama.
11. Interne dostavne knjige vaše institucije na dan prijema našeg zahtjeva za informacijama.
12. Upisnika svih izdatih uvjerenja od strane vaše institucije, za poslednjih 3 dana, od dana prijema našeg zahtjeva za informacijama.

Srednja pitanja

1. Akta koji sadrži informaciju o nabavljenoj tehničkoj (kompjuterskoj) opremi kao i vrijednost nabavljene opreme u 2011. godini
2. Akata koja sadrže informacije o svim konsultantskim i ekspertskim firmama koje su sarađivale sa vašom institucijom u 2011 godini.
3. Akata koja sadrže informacije o svim uplatama na račun konsultantskih i ekspertskih firmi izvršenim od strane vaše institucije u 2011 godini.
4. Akata koji sadrže informacije o broju i vrsti svih službenih vozila koja su u posjedu vaše institucije.
5. Godišnjeg izvještaja o radu vaše institucije za 2010. godinu.
6. Programa rada vaše institucije za 2011. godinu.
7. Finansijskog izvještaja vaše institucije za 2010. godinu.
8. Finansijskog plana za obezbjeđenje sredstava, planiranim i utrošenim sredstvima po namjenama koja padaju na teret vaše institucije za 2011. godinu
9. Akta koji sadrže informaciju o broju novih kadrova primljenih u 2010 i 2011. godini.
10. Akata koji sadrže informacije o ukupnom broju sprovedenih obuka u 2011. godini, kao i ukupnom broju polaznika istih, u cilju unaprijeđenja administrativnih, tehničkih, finansijskih i ostalih kapaciteta vaše institucije.
11. Akata koji sadrže planove za povećanje energetske efikasnosti vaše institucije u skladu sa "Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2025. godine"
12. Svih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, po svim osnovima, pokrenutih tokom 2011. godine
13. Pregleda svih odluka o javnim nabavkama koje je raspisala vaša institucija u 2011. godini.
14. Svih akata koji sadrže podatke o osnovnim sredstvima i opremi u posjedu vaše institucije.

Teška pitanja

1. Svih rješenja o zaradama i dodacima na zaradu, direktora/predsjednika vaše institucije za prvih 6 mjeseci 2011. godine.
2. Akta koji sadrži informacije o ukupnom iznosu zarada i dodacima na zaradu, zaposlenih u vašoj instituciji za prvih 6 mjeseci 2011. godine.
3. Akta koji sadrži informacije o ukupnom iznosu naknada i drugih primanja zaposlenih u vašoj instituciji za prvih 6 mjeseci 2011. godine.
4. Akata koji sadrže informacije o iznosu svih otpremnina, pojedinačno, isplaćenim bivšim zaposlenima u vašoj instituciji u 2010. i 2011 godini.
5. Akata koji sadrže informacije o broju lica zaposlenih u vašoj instituciji, koja su iskoristila pravo na godišnji odmor u 2011. godini.
6. Akata koji sadrže informaciju koliko je svaki od zaposlenih u vašoj instituciji, pojedinačno, primio na ime nadoknade za korišćenje mobilnog telefona za prvih 6 mjeseci 2011. godine
7. Akata koji sadrže informacije o iznosu novčanih sredstava koje su po osnovu dnevnica i putnih troškova isplaćene predsjedniku/direktoru vaše institucije za prvih 6 mjeseci 2011. godine
8. Svih akata koji sadrže informaciju o dodjeli stanova, stambenih kredita i ostalih vrsta finansijske pomoći zaposlenim u vašoj instituciji u 2010. i 2011. godini
9. Akata koji sadrže informacije o broju disciplinskih postupaka, po svim osnovima, pokrenutih protiv zaposlenih u vašoj instituciji u 2011. godini.
10. Svih rješenja o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti zaposlenih u vašoj instituciji u 2011. godini.
11. Akta koji sadrži podatke o školskoj spremi direktora/predsjednika vaše institucije, godinama radnog iskustva, kao i podatke o položenom stručnom ispitu.

13. Pregleda svih akata koje je vaša institucija donijela (odluke, rješenja, zaključci, pravilnici) u avgustu i septembru 2011. godine.

14. Akta koji sadrži informaciju koliko je vaša institucija dobila žalbi, pritužbi i drugih predstavi od strane građana u avgustu i septembru 2011. godine.

15. Akta koji sadrži informaciju o broju pozitivno riješenih žalbi, pritužbi i drugih predstavi podnešenih od strane građana u avgustu i septembru 2011. godine.

16. Akta koji sadrži koliko je finansijske pomoći vaša institucija opredijelila građanima i drugim subjektima u 2011. godini.

17. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u vašoj instituciji.

18. Broj žiro-računa vaše institucije na kojem se mogu izvršiti uplate po osnovu troškova postupka za slobodan pristup informacijama.

15. Akata koji sadrže podatke o kompletnoj nepokretnoj imovini kojom raspolaže vaša institucija, odnosno kompletnoj nepokretnoj imovini koja vam je data na korišćenje, po svim osnovima.

16. Akata koji sadrže informacije o datumima svih izvršenih revizija poslovanja vaše institucije od strane Državne revizorske institucije.

17. Pregleda vrsta Informacija u posjedu vaše institucije kojima je pristup ograničen u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

12. Akata koje sadrže informacije o dugovanjima vaše institucije za sve vrste komunalnih usluga za prvih 6 mjeseci 2011. godine

13. Računa za snadbijevanje električnom energijom za prvih 6 mjeseci 2011. godine, pojedinačno po mjesecima, kao i svim izvršenim uplatama po tom osnovu.

14. Računa za telekomunikacione usluge (fiksna i mobilna telefonija) za prvih 6 mjeseci 2011. godine, pojedinačno po mjesecima, kao i svim izvršenim uplatama po tom osnovu.

15. Svih izvoda sa žiro računa vaše institucije za predhodnih nedelju dana, od dana prijema našeg zahtjeva za informacijama.

ANEKS 3. - KOMPLETAN SISTEM BODOVANJA

LAKA PITANJA	POSTUPAK - ODGOVOR PO ZAHTJEVU		POSTUPAK - ODGOVOR PO ŽALBI / PONOVLJENOM ZAHTJEVU		POSTUPAK - ODGOVOR PO PONOVLJENOJ ŽALBI		POSTUPAK - ODGOVOR U TOKU UPRAVNOG SPORA	
	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena
	Dozvoljen pristup	50	Dozvoljen pristup	40	Dozvoljen pristup	30	Dozvoljen pristup	20
	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)	
	Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)	
	Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći	
	Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)	
	Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima	
	Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)	
	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	25	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	20	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	15	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	10
	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena
	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-10	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-20	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-30	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-40
	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-20	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-30	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-40	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-50
	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-30	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-40	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-50	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-60
	Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)	
	Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)	
	Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)	
	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-40	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-50	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-60	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-70
	Ćutanje administracije	-50	Ćutanje administracije	-60	Ćutanje administracije	-70	Ćutanje administracije	-80

SREDNJA PITANJA	POSTUPAK - ODGOVOR PO ZAHTEJU		POSTUPAK - ODGOVOR PO ŽALBI / PONOVLJENOM ZAHTEJU		POSTUPAK - ODGOVOR PO PONOVLJENOJ ŽALBI		POSTUPAK - ODGOVOR U TOKU UPRAVNOG SPORA	
	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena
	Dozvoljen pristup	100	Dozvoljen pristup	80	Dozvoljen pristup	60	Dozvoljen pristup	40
	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)	
	Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)	
	Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći	
	Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)	
	Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima	
	Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)	
	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	50	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	40	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	30	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	20
Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	
Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-20	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-40	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-60	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-80	
Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-40	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-60	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-80	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-100	
Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-60	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-80	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-100	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-120	
Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		
Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		
Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		
Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-80	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-100	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-120	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-140	
Čutanje administracije	-100	Čutanje administracije	-120	Čutanje administracije	-140	Čutanje administracije	-160	

TEŽA PITANJA	POSTUPAK - ODGOVOR PO ZAHTJEVU		POSTUPAK - ODGOVOR PO ŽALBI / PONOVLJENOM ZAHTJEVU		POSTUPAK - ODGOVOR PO PONOVLJENOJ ŽALBI		POSTUPAK - ODGOVOR U TOKU UPRAVNOG SPORA	
	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena	Pozitivni poeni	Br. poena
	Dozvoljen pristup	150	Dozvoljen pristup	120	Dozvoljen pristup	90	Dozvoljen pristup	60
	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)		Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (legitimno)	
	Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)		Dozvoljen pristup djelimično (legitimno)	
	Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći		Informacija je već objavljena i može se naći	
	Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (legitimno)	
	Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima		Nema informaciju i ne mora da je ima	
	Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)		Nije nadležan (legitimno)	
	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	75	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	60	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	45	Zabranjen pristup - institucija se pozvala na izuzetke iz SPI zakona i napravila je test štetnosti	30
	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena	Negativni poeni	Br. poena
	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-30	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-60	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-90	Dozvoljen pristup djelimično (nelegitimno)	-120
	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-60	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-90	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-120	Dozvoljen pristup - drugačiji način pristupa (nelegitimno)	-150
	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-90	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-120	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-150	Informacija je već objavljena a ne može da se nađe	-180
	Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)		Odbijen pristup zbog sačinjavanja (nelegitimno)	
	Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)		Nema informaciju (nelegitimno)	
	Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)		Nije nadležan (nelegitimno)	
	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-120	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-150	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-180	Zabranjen pristup - bez pozivanja na SPI izuzetke, i bez testa štetnosti	-210
	Čutanje administracije	-150	Čutanje administracije	-180	Čutanje administracije	-210	Čutanje administracije	-240

DODATNO BODOVANJE

Ukoliko je institucija prekršila rok za dostavljanje rješenja u bilo kojoj fazi postupka, njen ukupan skor je umanjten za 10%